

اداره کل اوقاف و امور خیریه

بیمارستان خیریه قمربنی هاشم (ع)

زردی نوزادی

اکثر نوزادان در چند روز اول زندگی خود زرد می‌شوند. البته احتمال وقوع این حادثه در نوزادان نارس بیش از نوزادان رسیده است. اولین جایی که زردی در آن مشاهده می‌شود چشم نوزاد است. به تدریج سینه، شکم و پاهای نوزاد نیز ممکن است زرد شوند. هر نوزادی که زرد می‌شود اگر حال عمومی او خوب باشد باید در اولین فرصت توسط پزشک معاینه شود، زیرا زردی بسیار شدید ممکن است باعث عقب ماندگی ذهنی و حتی مرگ نوزاد شود.

زردی فیزیولوژیک:

زردی در یک نوزاد سالم زمانی اتفاق می‌افتد که سطح بیلی روبین در خون بالا رود. بیلی روبین ماده شیمیایی است که در اثر تخریب گلبول‌های قرمز خون تولید می‌شود نوزادان سطح بیلی روبین بالاتری دارند چون تعداد گلبول‌های قرمز در آن‌ها زیادتر است و کبد آن‌ها نمی‌تواند بیلی روبین اضافه را دفع کند. در حالت طبیعی زردی نوزاد پس از ۲۴ ساعت اول تولد ظاهر می‌شود در روزهای ۷ الی ۱۰ بهبود می‌یابد.

زردی غیر طبیعی:

این نوع زردی نادر و شدید است و معمولاً به دلیل بیماری‌های کبدی یا ناسازگاری خون نوزاد با مادر و یا نقص آنزیمی و ... ایجاد می‌شود. وجود موارد زیر می‌تواند زنگ خطری برای زردی غیر طبیعی باشد (از نظر ابتلا به کرن ایکتروس که یک اختلال عصبی شدید است و در اثر رسوب بیلی روبین در سلول‌های مغز رخ می‌دهد و می‌تواند باعث عقب ماندگی ذهنی، تأخیر رشد، کاهش شنوایی، تشنج و ... شود).

* نوزاد هم زمان دچار تب و بی حالی بوده و یا شیر نخورد.

* زردی نوزاد شدید باشد و دست و پای نوزاد زرد شود.

* نوزاد در هنگام تولد وزن کمتر از ۲/۵ کیلوگرم داشته باشد.

* نوزاد نارس باشد.

* زردی در روز اول ظاهر شود.

میزان بیلی روبین بیشتر از ۲۵-۲۰ میلی گرم در دسی لیتر باشد.

زردی همراه با شیر مادر:

۱- در برخی نوزادان وجود موادی در شیر مادر باعث زردی می‌شود که در این حالت نوزاد سالم و طبیعی است و به جز زردی مشکل دیگری ندارد. با قطع شیر مادر یا مصرف یک درمیان شیرخشک برای ۱-۲ روز بهبود می‌یابد.

۲- مصرف کم شیر مادر علت زردی است و درمان آن اصلاح شیردهی، (شیردهی در شب و هم بستری با مادر) می‌باشد. دادن آب قند به نوزادان آن را بدتر می‌کند، زیرا باعث کاهش مصرف شیر در نوزاد می‌شود.

نکات قابل توصیه :

۱. نوزاد را از نظر علائم زردی یا بدتر شدن آن تحت نظر داشته باشید. برای بررسی میزان زردی پوست بهتر است پوشش نوزاد را زیر نور غیرمستقیم که از پنجره وارد می‌شود و یا نور سفید در حالی که لباس نپوشیده است بررسی کنید.

۲. نوزاد را مکرراً تغذیه کنید مایعات اضافی را فقط با تجویز پزشک به نوزاد بدهید. افزایش دفع ادرار و مدفوع به بهبود زردی کمک می‌کند.

۳. برای درمان زردی نوزادان از هر نوع مواد غذایی غیر از شیر مادر (مانند آب قند و ترنجبین و ...) خودداری کنید.

ناظر کیفی	دکتر فاطمه ناناواشی، متخصص نوزادان و اطفال
تهیه کنندگان	سارا شریفان (مسئول آموزش به بیمار)، ثمینه عابدی (مسئول تغذیه و رژیم درمانی)
تاریخ بازنگری	۱۴۰۵

برخی مراکز به کرایه دادن دستگاه فتوتراپی با لامپ‌های مخصوص، امکان نوردرمانی را در منزل فراهم کرده‌اند، فقط بایستی مکرراً میزان زردی (بیلی‌روبین) با آزمایش خون چک شود و درمان منزل نیز زیر نظر متخصص اطفال انجام شود تا از موارد افزایش غیره منتظره زردی پیشگیری شود.

چگونه می‌توان زردی را درمان کرد؟

اگر کودک شما زرد به نظر می‌رسد ممکن است پزشک انجام آزمایش‌هایی را برای اندازه‌گیری سطح بیلی‌روبین در خون تشخیص ضرورت درمان پیشنهاد نماید.

زردی طبیعی اغلب به حدی نمی‌رسد که نیاز به درمان و تعویض خون داشته باشد. در بعضی از موارد با توجه به سطح بیلی‌روبین، سن و وزن نوزاد، پزشک نوردرمانی را برای نوزاد توصیه می‌کند.

در این موارد معمولاً کودک به‌صورت برهنه درحالی که چشمان و آلت تناسلی او پوشانده شده است زیر نور مخصوص قرار می‌گیرد. این نور باعث تخریب بیلی‌روبین اضافی خون می‌شود.

اگر کودک دچار زردی شدید باشد و بیلی‌روبین تا سطح خطرناک بالا رود ممکن است نیاز به تعویض خون داشته باشد.

بر اساس تجربیات علمی بعضی داروهای گیاهی باعث کاهش زردی نوزاد می‌شوند. بعضی از این داروها بی‌تأثیر و گاهی مضر می‌باشند. بنابراین داروهای گیاهی را فقط با مشورت پزشک مصرف نمایید.

برای درمان زردی شدید نوزاد می‌توان از نوردرمانی (فتوتراپی) در منزل استفاده کرد.